

KAŠPERSKOHORSKÝ ZPRAVODAJ

Měsíčník pro obyvatele Kašperských Hor a okolí Ročník 18, číslo 11, rok 2020

Zvony „odlétly“ ze Šumavy

Památné zvony se vydaly na cestu ke zvonaři

Sundávání historických zvonů z věže kostela sv. Markéty (Foto: Petr Smětal)

V pátek 9. října zažily Kašperské Hory neobvyklou událost, která na náměstí tohoto šumavského městečka přilákala desítky zvědavců. Z věže městského kostela sv. Markéty byly snímány dva historické zvony z důvodů jejich budoucího restaurování. Tuto poměrně náročnou technickou operaci provedli pracovníci Zvonařství Manoušek ze Zbraslavi za pomoci zvláštního obřího jeřábu. Byl tak učiněn první praktický krok v realizaci projektu „Zvony pro Šumavu“ s cílem obnovy zvonového fundusu hlavního kostela Kašperských Hor, které jsou známým mariánským poutním místem Šumavy. Restaurováním stávajících dvou a pořízením tří nových zvonů bude kašperskohorská zvonice vybavena plným vyzváněním tak, jak tomu bylo naposledy v letech před druhou světovou válkou. S požehnáním a osazením restaurovaných

a nových zvonů se počítá v létě příštího roku. Za tímto kulturním projektem stojí Šumavský kulturní spolek a místní farnost za podpory nadace „Blížksobě“. K záměru byla vyhlášena veřejná sbírka, do které je možno přispívat do srpna příštího roku.

Dva historické zvony, které 9. října 2020 opustily zvonici kostela sv. Markéty v Kašperských Horách, dorazily ještě téhož dne do zvonárny Petra Rudolfa Manouška ve Zbraslavi u Prahy, kde budou restaurovány v rámci projektu „Zvony pro Šumavu“. Jedná se o zvony, které byly roku 1657 pořízeny z odkazu místního zasloužilého a oblíbeného faráře Ondřeje Františka Wintera, který zde se svými farníky prožíval nelehká léta třicetileté války. Tyto zvony určené

Pokračování na straně 2

LISTOPAD 2020

Nemocnice Sušice

Stanovisko Rady města Kašperské Hory k problematice sušické nemocnice.

Volební výsledky

Shrnutí výsledků voleb do zastupitelstva Plzeňského kraje.

Ohlédnutí

Připomeňme si akce, které se ještě mohly uskutečnit.

Dokončení ze strany 1

původně pro kostel sv. Mikuláše na hřbitově vytvořil známý a významný český zvonař barokní doby Jan Pricquey, který měl tehdy svou dílnu v Klatovech. První větší zvon a1 o průměru 87,5 cm byl opatřen dvouřádkovým nápisem: „+HOC ORNAMENTUM PROCURATUM EST AD HONOREM DEI IESU CHRISTI STI ANDREAE APOSTOLI.AC DIVI NICOLAI PATRONI NOSTRI*1657*CONTERE DOMINE GENTES QUAE BELLAVOLUNT*“. Je zasvěcen Ježíši Kristu, sv. Apoštolu Ondřejovi a patronu chrámu sv. Mikuláši. Plášť zvonu se značkou zvonaře zdobí reliéf Ukřižovaného Krista na Kalvárii se sv. Janem Evangelistou a Pannou Marií, dále vyobrazení sv. Mikuláše a sv. Ondřeje. Druhý menší zvon cis 2 o průměru 80,3 cm nese tento nápis: „AD HONOREM B.M.V.S. IOSEPHI ET JOACHIMI *HAEC CAMPANA FACTA EST/ CUNCTAS HAERESSES SOLA INTERMISTI* 1657“. Na plášti jsou malé reliéfy P.Marie, sv. Josefa a Jáchyma, dále pak štítek s opisem „IOANNES PRICQUEY“. Autor těchto zvonů Jan Pricquey přišel do Klatov se svými syny Janem a Štěpánem před polovinou 17. století z Lotrinska. Výzdobu zvonů soustřeďoval do horní třetiny jejich pláště. Sestavoval ji do několika pod sebe kladených pásů s nápisy a ornamenty. Na plášť rozmísťoval reliéfy svatých, Kal-

várii a kratší nápisy. Nezapomínal při tom na svou zvonařskou značku v podobě zvonu v kartuši se svým jménem. Typickým doprovodným prvkem zde byla okřídlená andělčí hlavička. Na tyto kašperskohorské zvonky pro jejich historickou a uměleckou hodnotu se nevztahovaly válečné rekvizice z dob první ani druhé světové války.

Když zvonice hlavního kostela v Kašperských Horách byla v březnu válečného roku 1942 oloupena o své novodobé zvonky, rozhodl tehdejší farář - arciděkan Johann Spannbauer o tom, aby památné zvonky od svatého Mikuláše byly (z tehdejšího pohledu „prozatímně“) zapůjčeny do hlavního kostela, kde však zůstaly až dodnes. Nešetrným (spíš vandalským) zacházením „rádoby zvoníků“ větší Pricqueyův zvon puknul někdy v polovině 60. let 20. století. Přesto, že prasklina je čitelná odspodu téměř až ke koruně zvonu a část jeho úhlového věnce byla odražena, pan zvonař a restaurátor Petr Rudolf Manoušek je přesvědčen o tom, že se mu podaří tento náš zvon úspěšně zrestaurovat a vrátit mu dokonce i jeho akustické vlastnosti. Pan Petr Rudolf Manoušek je předním českým zvonařem, pochází ze známé zvonařské rodiny s mnohaletou tradicí, od roku 1988 je vedoucím rodinné dílny Zvonařství Manoušek ve Zbraslavi u Prahy. Vedle tvorby nových zvonů se významně zabývá restaurováním zvonů, je soudním znalcem v obo-

ru kampanologie. Spolupracuje s řadou evropských zvonařství, v současné době své zvonky odlévá v holandském Astenu. Mezi nejznámější Manouškovy díla patří Pražská mobilní zvonohra obsahující celkem 57 zvonů.

Vladimír Horpeniak
historik Muzea Šumavý Kašperské Hory

Zvonky připravené na cestu (Foto: Petr Smětal)

Výsledky voleb do krajského zastupitelstva

Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy	% platných hlasů
1231	406	32,98	406	406	100

Kašperské Hory				Plzeňský kraj		získaných mandátů
číslo	název	celkem	v %	celkem	v %	
1	BEZPEČNOST, ODPOVĚDNOST, SOLID.	3	0,73	422	0,24	-
5	DSZ - ZA PRÁVA ZVÍŘAT	2	0,49	1 797	1,03	-
9	KDU-ČSL, ADS A NESTRANÍCI	16	3,94	7 588	4,36	-
16	Svoboda a př. demokracie (SPD)	24	5,91	10 736	6,18	3
19	Česká pirátská strana	78	19,21	23 566	13,56	7
35	DSSS - Čistý kraj	2	0,49	894	0,51	-
45	Česká str. sociálně demokrat. (ČSSD)	20	4,92	10 174	5,85	3
50	ANO 2011	118	29,06	39 091	22,5	12
58	STAN, Zelení, PRO PLZEŇ	52	12,8	25 881	14,9	7
63	Komunistická str. Čech a Moravy (KSČM)	18	4,43	9 518	5,48	2
65	Strana soukromníků ČR	1	0,24	1 097	0,63	-
68	Koruna Česká (monarch. strana)	0	0	572	0,32	-
70	Trikolóra hnutí občanů	9	2,21	4 296	2,47	-
74	ODS a podp. TOP 09 a nez. Starostů	58	14,28	36 890	21,23	11
79	Alternativa pro nez. Kand. 2020	0	0	320	0,18	-
82	ROZUMNÍ - Petr Hannig	5	1,23	843	0,48	-

TERMÍNY JEDNÁNÍ RADY MĚSTA A ZASTUPITELSTVA MĚSTA

Termíny jednání rady města a zastupitelstva města, a podmínky jejich konání, se budou i nadále řídit platnými nařízeními vlády a Ministerstva zdravotnictví. O termínu jednání zastupitelstva bude veřejnost informována prostřednictvím oznámení na úředních deskách.

Městský úřad Kašperské Hory oznamuje úpravu

ÚŘEDNÍCH HODIN PRO VEŘEJNOST
v době platnosti krizových opatření

pondělí: 7:00 - 12:00 a středa: 12:00 - 17:00

Vyřizujte prosím své záležitosti přednostně prostřednictvím elektronické, telefonické nebo písemné komunikace s úřadem. Kontaktní informace na straně 5.

INFORMACE Z KNIHOVNY

Vážení čtenáři,

knihovna je rozhodnutím vlády od **22. října až do odvolání uzavřena**. Všechny výpůjčky budou automaticky prodlouženy a účtování pokut z prodlení bude pozastaveno. Jakmile bude knihovna opět otevřena, budeme se těšit na shledání.

Vaše knihovnice

ORDINAČNÍ HODINY

V době nepřítomnosti MUDr. Ladislava Jona

NA VŠECHNA VYŠETŘENÍ JE NUTNÉ SE PŘEDEM TELEFONICKY OBJEDNAT

ZASTUPUJÍCÍ LÉKAŘ V ORDINACI KAŠPERSKÉ HORY		
Pondělí (sudý týden)	9. 11. a 23. 11.	13:00 - 16:00
Úterý (lichý týden)	3. 11. a 1. 12.	8:30 - 10:30

PŘÍTOMNOST SESTRY (odběry krve, léky atd.)		
Středa	Kašperské Hory	6:30 - 10:00
Čtvrtek	Hartmanice	7:00 - 10:00
Pátek	Kašperské Hory	8:00 - 11:00

Ve čtvrtek v době 8:00 - 11:00 ordinuje v poliklinice Sušice **MUDr. Jarmila Vodáková**
V akutních případech se lze objednat u **MUDr. Pavla Marka** - ordinace Velhartice

Společenská kronika

Městský úřad Kašperské Hory srdečně
blahopřeje spoluobčanům, kteří slaví
významné životní jubileum:

Klostermannová Květa
Kalivodová Jaroslava
Marešová Jaroslava
Šrámková Marie
Klementová Růžena
Jirovcová Irena
Zelená Marie
Pajer Josef
Býček František
Vorudová Julie
Hůla Pavel

zemřel:

Mareš Rudolf

Pozůstalým tímto vyslovujeme upřímnou soustrast.

Pokud si nepřejete být ve Společenské kronice zveřejněni, sdělte nám to na MĚKIS, nebo e-mailem na adresu: zpravodaj@kasphory.cz

TELEFONNÍ KONTAKTY

ordinace Kašperské Hory
773 997 442

ordinace Hartmanice
376 593 220

MUDr. Marek
376 583 519

MUDr. Vodáková
373 705 273

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO VYDÁNÍ

20. listopadu 2020

**Příspěvky zasílejte elektronicky
na e-mail: zpravodaj@kasphory.cz.**

Kašperskohorský zpravodaj – periodický tisk územního samosprávného celku, periodicita: měsíčník, místo vydávání: Kašperské Hory, registrační číslo: MKČR E 14893, vydavatel: Město Kašperské Hory, Náměstí 1, 341 92 Kašperské Hory, IČ: 00255645. Odpovědná osoba a grafická úprava: Martina Hamáková, e-mail: zpravodaj@kasphory.cz. Složení redakční rady je uveřejněno na internetových stránkách města. Tisk: Dragon Press s. r. o., Klatovy. Pravidla pro vydávání Kašperskohorského zpravodaje, ceník inzerce, elektronická verze aktuálního vydání a archiv předchozích ročníků jsou k dispozici na webu města: <http://www.kasphory.cz/mesto/zpravodaj>.

Stanovisko Rady města Kašperské Hory k problematice sušické nemocnice

Dopis adresovaný starostovi Sušice Petru Mottlovi a zastupiteli Sušice Karlu Jandovi, na základě jeho výzvy k vyjádření k současné situaci ze dne 7. října

Město Kašperské Hory vnímá sušickou nemocnici jako potřebné zdravotnické zařízení pro spádovou oblast ORP Sušice, a to nejen vzhledem k potřebám obyvatel trvale žijících (a stárnoucí populace v regionu), ale také vzhledem k pohybu osob v celé oblasti v době atraktivních turistických období. Nesnadná a nejednoznačná situace, ve které se české zdravotnictví dlouhodobě nachází, bez ohledu na nyní ztíženou dobu provázenou pandemií, vyvíjí neustálý tlak nejen na stát a kraj, což jsou primární zajišťovatelé zdravotnické péče pro občany ČR, ale i na menší územně správní celky a jejich zařízení, která se snaží tuto péči v co nejkvalitnější míře zajistit z hlediska dostupnosti pro své občany i návštěvníky.

V souvislosti s aktuálním děním kolem sušické nemocnice, kdy město Kašperské Hory není žádným přímým účastníkem probíhajících sporů, a ani nemá důvod po-

chybovat o rozhodnutí nejvyšších orgánů obchodní společnosti, nejsme kvalifikováni hodnotit proces výměny jednatelů, nebo jejich další konání.

Jak jsme ale z mnoha prohlášení vyrozuměli, všechny strany angažovaných účastníků, a v nedávných dnech také volení zastupci Plzeňského kraje napříč politickým spektrem, prohlašují, že zachování a udržení zdravotnické péče v sušické nemocnici je podle nich nezbytné a nasadí všechny prostředky, aby se to podařilo.

Je podle nás důležité, aby i pro naše pro občany zůstala v blízkosti zachována základní zdravotní péče v dostupném moderním zařízení, která by byla přístupná všem obyvatelům spádové oblasti. Na druhé straně ale také rozumíme tomu, že jako správce veřejného majetku je město Sušice povinno postupovat s péčí řádného hospodáře a chce na své investice, jakkoliv se v přeneseném slova smyslu zdraví nedá

měřit penězi, dohlížet.

Respektujeme plně právo města Sušice (které je si zcela jistě vědomé společenské odpovědnosti, již na sebe převzetím nemocnice od bývalého nájemce vzalo), jako zřizovatele Sušické nemocnice s.r.o. a hlavního zdroje finančních prostředků na její provoz, na rozhodování o nakládání s vlastním majetkem.

Pokud bude v možnostech města Sušice zdravotnickou péči v místní nemocnici zajistit a udržet, nebo pokud ji v místě zajistí prostřednictvím jiného provozovatele, budeme takovou aktivitu vítat a v rámci svých možností podporovat. V současné době nemůžeme slíbit žádné finanční příspěvky na provoz sušické nemocnice, protože, jak jistě víte, celosvětová situace destabilizuje i finanční zdraví měst. Podporu bychom hledali jinde, v jiných oblastech.

Bohuslava Bernardová
starostka města Kašperské Hory

Co nového v infocentru na radnici?

Během sezony jsme opět obohatili naši knižní nabídku letos vydanými tituly. Možná vás nějaká z nich osloví nebo inspiruje k obdarování někoho blízkého. Kniha **Dary Pošumaví** od Lucie Oudové je určena pro děti od 4 do 15 let. Najdete tady řadu zajímavých příběhů, tipy na tvoření z darů přírody, zdravé recepty i různorodé lesní hry. **Šumava s dětmi** od Evy Kamitzové je plná inspirativních výletů po Šumavě a okolí, zejména pro malé výletníky. Obě knihy jsou vhodné pro rodiny s dětmi. Načerpáte zde spoustu nápadů na rodinné výlety, kam jet za deště, kde lyžovat, kudy s kočárkem, kde se dobře najíst apod. Poutavě zpracovanou novinkou je také kniha **Za tajemstvím horských jezer** od Jitky Maršálkové a Karla Fořta. V knize se dočtete o všech šumavských jezerech, stavbách, které se k nim vážou a nechybí ani zajímavé pověsti. Román ze staré Šumavy **Skláři** Karla Klostermanna vás zavede do šumavských hvozdů. Jedná se o aktualizované vydání s originálními ilustracemi Zuzany Jandové. Následující knihy vyšly již v minulém roce, ale určitě stojí za zmínku. **Pašeráci** od Dalibora Nesnídala, přináší humorné historky v podobě komiksu o pohraničních pašerácích, kteří si dříve nebezpečným pašováním přilepšova-

li. Poslední je **Klatovsko z nebe** od Milana Paprčky. Fotografická kniha plná unikátních snímků přírodních i kulturních atraktivit z leteckého pohledu. Obsahuje nevšední fotografie města Kašperské Hory, ostatních měst a obcí, okolních hradů, jezer i rozhlédn v podhůří Šumavy. S popisky v češtině, angličtině i němčině. V prodeji je stále podzimní číslo časopisu **Vítaný host**.

Koncem září byl vydán městem Kašperské Hory a za podpory dotace z Plzeňského kraje nový propagační materiál s názvem **„Kapličky, kaple a boží muka v Kašperských Horách a okolí“**. Cílem tohoto projektu je zavést turisty i místní občany k těmto sakrálním stavbám. Tato místa nabízejí malebné výhledy na okolní krajinu a město. Jsou také útočištěm ve světě plném spěchu a stresu. Vybízejí k zamyšlení, zpomalení i ke krátké modlitbě. Prospekt má také za úkol seznámit s polohou těchto míst i jejich historií. Kaple nevznikaly náhodně a v mnoha případech lze vystopovat zcela konkrétní okolnosti jejich vzniku. Obsahuje deset kaplíček v Kašperských Horách a blízkém okolí vždy s fotografií a jejich stručným popisem. Součástí je také přehledná mapa okolí města, na níž je vyznačené, kde se kaple nachází a kudy se k nim dostat. Leták je možné si

prohlédnout na webových stránkách města nebo je k vyzvednutí na infocentru.

Mimo jiné se v příštím roce můžete těšit na nové kalendáře Šumava 2021, v plánu máme také vytvořit nově nejen pro sběratele oblíbené kapesní kalendáře nebo odznaky Kašperských Hor. Případně další rozšíření či obměnu drobného dárkového sortimentu. O všech novinkách budeme samozřejmě dále informovat.

Jak je asi všem známo, v tomto období musela být řada plánovaných akcí zrušena nebo odložena. V současné době zatím není jisté, jaké akce se do konce roku uskuteční. Doufejme, že situace v příštím roce bude příznivější a chystané kulturní události bude možné plně zrealizovat. Veškeré aktuální informace můžete sledovat na webových stránkách města, facebookových stránkách, na vývěsních plochách na náměstí nebo přímo u nás v infocentru. Těšíme se na setkání s vámi.

Martina Prosserová
Městské kulturní a informační středisko

Poznáváte?

Poznali jste kde stávala budova, kterou vidíte na obrázku? Pokud chcete vědět víc, přečtěte si převrácený text.

(Horki)

s plackovými klenbami. dále velké sklepy ale i nadzemní prostory, storem z dob renesance na jižní straně, ním částečně zapuštěným klenutým pro- ne „L“ je pivovarské humno s dvoulod- postavěného na půdorysu velkého písme- Hory. Historicky nejceněnější částí areálu pro účely dnešního Parkhotelu Kašperské v roce 1991 se začalo s její přestavbou pivovaru jako skladiště a garáže, postup- V posledních desetiletích sloužily budovy Pivovar byl v provozu až do roku 1947.

náprklad v letech 1740, 1760 a 1850. nický je modernizovalo. Tak tomu bylo stalo, stavebně je rozšířovalo a tech- měštanu. Město se o pivovar v zorně pí do rukou obce a 123 pravovarečnickou- Rok 1551 dům i s pivovarem přešel kou- jemník krále Ferdinanda I., Jiří z Lokšan. dejší zástavní držitel hradu Kašperku, ta- rem a zahradou si v roce 1539 koupil teh- Kašperku. Dům s tímto pivovarem, dvo- padních Čechách. Původně náležel hradu patřil k největším pivovarům v jihozá- Městský pivovar v Kašperských Horách mohutný pivovarský (hvozdový) komín. až do počátku 60. let 20. století typický částí parcely radnice čp. 1) spoluvytvářel tru Kašperských Hor (situovaného v zadní 1930. Siluetu významného objektu v cen- snímku Muzea Sumavy z doby kolem – pohled ze Svisčické ulice na archívním mavské bylinné lázně Kašperské Hory) Pivovar v Kašperských Horách (dnes Šu-

KONTAKTY NA ZAMĚSTNANCE MĚSTSKÉHO ÚŘADU:

Bohuslava Bernardová (starostka)
376 503 420
starosta@kasphory.cz

Ing. Andrea Staňková (tajemnice)
376 503 424
tajemnik@kasphory.cz

Ing. Jaroslava Králová (finanční odbor)
376 503 428
financ1@kasphory.cz

Tomáš Kožuch (finanční odbor)
376 503 428
financ2@kasphory.cz

Daniela Stíbalová
(matrika, mzdová účetní, Czech POINT)
376 503 427
financ3@kasphory.cz

Bc. Michala Vintrová (matrika, podatelna)
matrika@kasphory.cz

Ivana Musilová
(evidence obyvatelstva, přestupky)
376 503 418
evidence@kasphory.cz

Bc. Marie Kaisrová
(podatelna, Czech POINT, sociální odbor)
376 503 423
social@kasphory.cz

Helena Marková
(odbor životního prostředí)
376 503 421
zivotni@kasphory.cz

Bc. Jan Eger (stavební úřad)
376 503 419
stavurad@kasphory.cz

Ing. Petr Kocman (stavební úřad)
376 503 415
stavurad1@kasphory.cz

Ing. Jana Slonková (investiční technik)
376 503 426
majetek1@kasphory.cz

Ing. Roman Bečvář
(silniční správní úřad, správa majetku)
376 503 426
majetek2@kasphory.cz

Ing. Pavlína Šimáčková
(pozemková držba)
376 503 417
pozemky@kasphory.cz

Volby do školské rady na období 2021 – 2023

Vážení rodiče, k 31. prosince ukončí své tříleté funkční období současná školská rada. Jde o orgán školy umožňující podílet se na její správě pedagogickým pracovníkům, rodičům a zřizovateli. Za každou skupinu zde působí dva zástupci. Činnost školské rady je stanovena školským zákonem, schází se minimálně dvakrát ročně. Při svých setkáních se zabývá rozpočtem školy, personálním obsazením a organizací výuky ve škole, zájmovou činností žáků, projednává podněty a připomínky rodičů k činnosti školy, rozebírá inspekční a kontrolní činnosti, které byly ve škole vykonány.

Prosíme zástupce z řad rodičů, kteří se chtějí více podílet na chodu školy, aby se nejpozději do poloviny listopadu přihlásili u ředitele školy. Budou zapsáni na kandidátky, dva z nich pak budou na základě výsledků voleb zastupovat ostatní rodiče ve školské radě v následujícím tříletém období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2023.

Volby měly proběhnout během rodičovských schůzek 18. listopadu 2020. Vzhledem k současné epidemiologické situaci to zřejmě nebude možné. O způsobu a náhradním termínu voleb budeme s dostatečným předstihem informovat.

Richard Nový
ředitel školy

Šumavské poutní místo bylo obnoveno před čtvrt stoletím

V říjnu letošního roku uplynulo rovných **25 let** od obnovení starobylého poutního místa **sv. Vintíře v Dobré Vodě u Hartmanic**.

V době vlády komunistů vesničku i s jejím okolím pohltit rozsáhlý vojenský výcvikový prostor. Vintířova kaplička pod vrchem Březníkem byla tehdy zničena náložemi trhavín a jen málo chybělo k tomu, aby podobný osud postihl i světcův kostel v nedaleké osadě. Bezprostřední inspirací a pobídkou k obnově dobrovodské poutní svatyně se stalo 950. výročí smrti svatého Vintíře na Šumavě, které připadlo na rok 1995. Projekt připomínky šumavského světce a obnovy jeho poutního místa významně popořila obec Hartmanice, dále Muzeum Šumavy, Spolek sv. Vintíře v Rinchnachu, věřící z české i bavorské strany Šumavy, mezi nimi například kněz Adalbert Pscheidl, německý rodák z Dobré Vody a další.

Zcela zásadní aktivitou byla stavební obnova zchátralého poutního kostela, jejíž organizace se ujala hartmanická komunální správa. K výzdobě tehdy zcela prázdného interiéru pozvalo Muzeum Šumavy studenty Akademie výtvarných umění v Praze, kteří na stěny kostela rozmístili výstavu svých rozměrných pláten se sakrálními náměty. Horažďovická farnost do kostela věnovala rozměrný kříž s vyřezávaným korpusem, z Bavorska poslali polychromovanou dřevorezbu Madony s Ježíškem. Muzeum připravilo ke slavnosti také některé doprovodné akce v okolí – tématické koncerty, přednášky a také tématickou výstavu s publikací „Svatý

Vintíř a poustevnictví v Čechách“, na které spolupracovali naši přední historici umění Jan Royt a Vít Vlnas a dále teolog – opat kláštera v bavorském Niederaltaichu Emmanuel Jungclaussen. Připomínka 950. výročí smrti sv. Vintíře na Šumavě vyvrcholila slavnostní česko-německou pontifikální mší svatou v kostele

v Dobré Vodě u Hartmanic v neděli 8. října 1995 s obřadem znovuvysvěcení této obnovené poutní svatyně.

Bohoslužby se zúčastnilo nevidané množství poutníků z Čech a Bavorska. Zdaleka ne všichni se do kostela dostali a tak bylo dobře, že ozvučení bohoslužby bylo nainstalováno rovněž ve venkovním prostoru. Z duchovních veličin – celebrantů slavnostní mše svaté je třeba jmenovat biskupa českobudějovické diecéze ThDr. Antonína Lišku, biskupa plzeňského Františka Radkovského, pasovského biskupa ThDr. Franze Xavera Edera, opata benediktinského kláštera v Niederaltaichu Emanuele Jungclaussena a tamejšího priora Dr. Gerharda Vosse, vedení řezenské diecéze zastupoval prelát Georg Strupf...

Dále se účastnili duchovní z řady farností blízkého i vzdáleného okolí, také sušičtí kapucíni, z Bavorska dorazili například faráři ze Zwieselu, Rinchnachu, Lailungu...

Biskupové plzeňský František Radkovský a českobudějovický Antonín Liška v Dobré Vodě u Hartmanic (Foto: Miloslav Boháček)

Jako hostitel vystupoval domácí kněz Karel Hampl z Kašperských Hor. Bohoslužbu pěvecky zarámovaly Missa brevis Zdeňka Lukáše a další zpěvy ve skvělém podání smíšeného pěveckého sboru Iuventus z Velkého Meziříčí i vstupy mladých zpěváků ze základní školy v Hartmanicích.

Znovuvysvěcení dobrovodského poutního kostela u příležitosti připomínky 950. výročí smrti sv. Vintíře na Šumavě v roce 1995 se stalo jednou z nejvýznamnějších církevních událostí nové doby v našem kraji. Před pětadvaceti lety byl tak úspěšně nastartován nový život starého poutního místa. Vintíř – Gunther je světce, který stále inspiruje svým radikálně žitým křesťanstvím, oslovuje nás jako muž víry, poustevník, misionář, diplomat, především však jako budovatel cest a mostů mezi národy.

Vladimír Horpeniak
historik Muzea Šumavy Kašperské Hory

Umrličí prkna

„V srdci Šumavy panuje starý zvyk odkládat umrlčí prkna, na kterých leželi nebožtíci, podél cest. A tam pak leží, dokud se nerozpadnou. Jakési memento mori kolemjdoucím. Lidé se většinou pamatují, kdo na nich ležel. Mlčky se pokřijují a jdou dál. Nikoho nenapadne, aby prkna odnesl nebo je dokonce k nějakému účelu použil. Byl by to zlý, rouhačský čin.“

Karel Klostermann
Črty ze Šumavy, 1890

Mezi typické atributy staré Šumavy patří umrlčí prkna. Jejich užívání nebylo však původně výhradní záležitostí Šumavy či Ba-

vorského lesa. Umrličí prkno lidé znali ve střední Evropě už od nejstarších dob. Mělo několik funkcí ovlivněných dobovými či krajinovými zvyklostmi. Podle dokladů z 8. - 18. století souviselo jeho užívání s rozšířeným pohřbíváním bez rakví, které existovalo vedle pohřbívání v rakvích a které převažovalo až do průmyslového století u chudších obyvatel venkova a malých měst například hojně v jižním Bavorsku a Rakousku. Němečtí badatelé uvádějí, že umrlčí prkna sloužila původně k vystavení těla zesnulého v době mezi úmrtím a pohřbem, dále k přenesení mrtvoly na hřbitov a pak také k jejímu uložení do hrobu.

Prkna se označovala vyřezáním, vypálením či namalováním tří křížků na jejich rubové straně. Doporučovalo se, aby křížky byly vyryty nožem na krájení chleba. Nebožtík se umyl, upravil, zavinul nebo zažil do

plátna - tzv. rubáše, položil na připravené prkno tvář proti východu. Nohy přitom měly směřovat proti dveřím ze světnice. V horských oblastech Šumavy a Krkonoš zůstával nebožtík v zimě na umrlčím prknu na půdě, v komoře, stodole či nejbližší kapličky nebo se zahrabal do sněhu do té doby, než roztály spousty sněhu, rozmrzla zem a mohl se uskutečnit pohřeb na hřbitově vzdáleném od samoty či malé osady i několik desítek kilometrů.

Umrličí prkna pro opakované použití podle Josefa Blaua měli pro lidi z okolních vesnic připravená v kostnici - umrlčí komoře v Kašperských Horách a také v Poběžovicích na Horšovotýnsku. Při vlastním pohřbu se nechával mrtvý (zahalený do rubáše) sklouznout po prknu do hrobu. Někde bylo

Pokračování na straně 7

Dokončení ze strany 6

tělo spuštěno do jámy i s prknem, jinde se prkno pokládalo v hrobu na mrtvolu. Většinou však prkno zůstávalo volně na povrchu a nakládalo se s ním různými způsoby. Protože jakékoliv další – druhotné, profánní využití umrlčího prkna nepřicházelo v úvahu, nabýval tento předmět zvláštní účel, spjatý s projevem kultu mrtvých. Prkno zesnulého často sloužilo jako bočnice rovu, nebo se tu postavilo jako pomník „v hlavách“, případně z bezprostřední blízkosti hrobu putovalo dál, zpočátku na vnitřní stranu hřbitovní zdi nebo na vnější stěnu karneru. Později se umrlčí prkna dávala také k polním tratím či místu „odpočinku mrtvých“ – ke stromu či kříži na rozcestí. Jinde se umrlčí prkno spálilo i se slámou ze slamníku, na kterém mrtvý ležel. Hojně se umrlčí prkna odkládala na vlhká bažinatá místa, opěla se nebo přitloukla na stromy, pokládala se přes příkopy nebo malé potůčky, či dokonce vhažovala do vody. Umrlčí prkno jako lávka přes potok umožňovalo přechod na druhý břeh, symbolicky naznačovalo přechod od tohoto k onomu světu, přejití z pozemského do věčného života. Věřilo se, že duše dotyčného zemřelého přebývá v očistci tak dlouho, dokud se prkno nerozpadne. Vlhké prostředí a voda vůbec měly působit k urychlení procesu hnití měkkého dřeva, z něhož povětšinou byla umrlčí prkna zhotovována.

Zvláště v desetiletích kolem 1800 získávají umrlčí prkna stále více význam pomníku či památníku se zbožnou vzpomínkou na zesnulého. Tato prkna byla zhotovována pro každého mrtvého zvlášť a opatřovala se nápisy obsahujícími plně nebo ve zkratkách základní osobní data mrtvého, případně další poselství, různá vyobrazení, zejména symbolů pomíjivosti lidského života. V nejnovější době umrlčí prkno se stávalo jakýmsi přenosným pomníkem a nebylo pravidlem, že by na něm nebožtík musel

Malovaná umrlčí prkna ve sbírkách Muzea Šumavy (Foto: Jan Kavale)

spočinout. Vliv na zdobení umrlčích prken měl nepochybně příklad četných epitafů šlechtických a měšťanských rodin rozmístěných v řadě kostelů a kaplí v městském i venkovském prostředí.

Od 19. století patřila zdobená umrlčí prkna k nejtýpičtějším reáliím krajiny po obou stranách šumavské hranice. Badatel Josef Blau vymezuje oblast umrlčích prken na české straně územím mezi Kvildou a Folmavou. Na Šumavě tento zvyk udržovali výhradně němečtí obyvatelé. S jejich nuceným odchodem po 2. světové válce tento zvyk zde přestal existovat. Na bavorské straně se dnes stará umrlčí prkna pečlivě konzervují a aktuálně stavějí nová – při výpadekách z osad, při cestách, u polních křížů a kapliček a podobně.

Na Šumavě zdobená umrlčí prkna sloužila jako pomníček zemřelého. Prkno se obvykle hned po pohřbu odneslo k truhláři, aby je opravoval a vyzdobil. Při úpravě se nejprve prkna ohoblovala na obou stranách. Zdobení a nápisy se dělaly na té straně, na níž ležel nebožtík. Stávalo se někdy, že mrtvola ležela na prknu delší dobu. Takové umrlčí prkno, které neslo čitelné stopy umrlčova rozkladu, přinášelo pochopitelně jistě potíže při svém truhlářském opracování.

Truhlář v dílně prkno ohobloval, pilou okraje ozdobně profiloval, případně prkno opatřil stříškou, křížkem, různými římsičkami a podobně. Na ohoblovanou zdobenou stranu napsal jméno zemřelého, jeho věk a postavení, datum smrti, případně připsal modlitby za duši zemřelého a verše o krátkosti lidského života. Často zde namaloval symbol kříže, ratolest, zlomenou svíci, lebku s hnáty a podobně. Nápisy na umrlčích prknech vyzývaly k modlitbě nebo jakoby ústy mrtvých připomínaly:

„To, co jste, jsme byli, to, co jsme, budete.“

Vladimír Horpeniak
historik Muzea Šumavy Kašperské Hory

Odsun – Vertreibung – Krajina ve stínu

Historici, dokumentaristé i filmaři nacházejí v poslední době víc odvahy k odhalování temných stránek novodobé historie českého pohraničí. V nejnovější době vzniklo několik pozoruhodných vizuálních historických projektů, které lze jednoznačně doporučit ke shlédnutí především obyvatelům našeho kraje.

V říjnu letošního roku uvedla Česká televize dvoudílný dokument „Odsun – Vertreibung“, který ukazuje tváře a příběhy konkrétních lidí poválečné doby, Němců i Čechoslováků. Zaznívají v něm hlasy těch, kteří byli perzekvováni za války i po ní, výpovědi odsunutých, odsouvajících i těch, kteří proti své vůli odsunuti nebyli a jejich perzekuce pokračovala v padesátých letech. To vše doplňují unikátní

záběry z domácích i zahraničních archívů. V úvodu tohoto svého dokumentu tvůrce – filmař, fotograf a spisovatel Petr Mikšíček říká: „V české krajině máme zaniklou civilizaci. Něco o čem čteme v souvislosti s bájnými Mayi a Inky, toto máme i u nás na dosah ruky.“

Značnou pozornost a to nejen filmových kritiků vzbudil letos na podzim film režiséra Bohdana Slámy a scénáristy Ivana Arsenjeva Krajina ve stínu. Historické drama vypráví příběhy lidí jedné malé vesnice v pohraničí vláčené dějinami třicátých, čtyřicátých a padesátých let minulého století. Hrdinové filmu čelí nacismu i komunismu, každý z nich se s jejich přísliby i hrůzami vyrovnává jinak. V popředí příběhu pak stojí osud jedné rodiny, na

kterou předválečná doba, válka i události po válce dopadají vždy plnou silou. Svým strhujícím hereckým výkonem ve filmu zvláště zaujala držitelka dvou Českých lvů Petra Špalková.

Vladimír Horpeniak
historik Muzea Šumavy Kašperské Hory

Jak se křtila známka

V pátek 25. září se na kašperskohorské radnici uskutečnila významná událost pro město a hlavně pro hrad Kašperk. Byla pokřtěna nová poštovní známka, na které je vyobrazen hrad Kašperk. Původně se tento křest měl uskutečnit 24. dubna, ale kvůli přísným opatřením proti šíření koronaviru se tato událost přesunula na měsíc září.

Známku i přes to již na jaře začala prodávat Česká pošta a sběratelé i široká veřejnost si ji mohli již zakoupit. Je na ní zobrazena silueta historické památky z mírného nadhledu, v popředí jsou dominantní dvě hradní věže a v pozadí okolí šumavského podhůří. Autorem výtvarného návrhu známky je Adolf Absolon a autorem rytiny obálky prvního dne vydání je Martin Srb. Podle kastelána hradu Kašperk, Václava Kůse je tato událost velmi významná a radostná: „Významné je to nejen tím, že se její tvorby zhostila významná osobnost české grafiky, malíř a ilustrátor Adolf Absolon, jenž spolupracuje s Českou poštou od roku 1994 a je autorem již více než 30 poštovních známek. Především je velkou ctí, že se Kašperk dostal na známku

v rámci emise Krásy naší vlasti, kam královský hrad vystavěný z rozhodnutí císaře Karla IV. bezesporu patří.“

Křest se konal pod záštitou bývalého hejtmána Plzeňského kraje Josefa Bernarda a za spolupráce s hradem Kašperk, Městským úřadem v Kašperských horách, Klubem filatelistů Sušice a Společností sběratelů cenin s neoficiálním přitiskem. Že jde o událost opravdu unikátní dokázal také fakt, že se v obřadní síni radnice v Kašperských Horách, kde křest proběhl, setkala mnoho významných hostů. Slavnostní atmosféru navodilo vystoupení sušického houslového dua Lucie Houškové a Kateřiny Šprdlíkové. Na slavnostní akt, během kterého byla známka pokřtěna vodu s šupinkami pravého zlata navázala také autogramiáda autorů a odpoledne završila návštěva hradu, včetně speciální prohlídky. Velké díky patří všem, díky kterým se hrad Kašperk může pyšnit vlastní poštovní známkou.

*Radek Nakládal
kulturní referent*

Jedním z kmotrů byla starostka Kašperských Hor (Foto: Daniela Loudová)

NĚKOLIK SLOV AUTORA ZNÁMKY

Česká pošta vydává dva druhy známek. Znamky výplatní, např. portréty prezidentů, vánoční a velikonoční známky, postavičky ze Čtyřlístku a podobně. Ty jsou k dostání na všech našich poštách.

Pak vydává známky příležitostné. Náměty na tyto známky podává nejen Česká pošta, ale i různé organizace, sportovní a filatelistické kluby, ale i jednotlivci. Například Masarykova univerzita měla v roce 2019 výročí 100 let od založení. V ročním předstihu musela podat návrh na poštovní známku na Ministerstvo obchodu a průmyslu. Tam pak komise rozhoduje, které návrhy budou realizovány. Ročně to bývá okolo 25 příležitostných známek. Jsou k dostání jen na některých poštách s filatelistickou přepážkou. Nejblíže taková pošta Kašperských Hor jsou Klatovy a Strakonice.

V příležitostných známkách jsou určité tradiční řady a mezi jinými jsou to „Krásy naší vlasti.“ Do této emise jsem v roce 2018 navrhl hrad Kašperk. K návrhu jsem přiložil fotografii a napsal zdůvodnění: Hrad Kašperk patří mezi královské hrady a byl založen, stejně jako Karlštejn, králem Karlem IV. Na známce už Karlštejn vyšel, Kašperk by měl následovat. A ten druhý aspekt je nejmladší historie hradu, kdy zásluhou nadšených lidí došlo k jeho, řekl bych, znovuzrození. (Byl jsem na hradě v roce 1961 a poznal ho jako volně přístupnou zříceninu).

Když jsem dostal oznámení, že návrh byl přijat, vyjeli jsme s rytcem Martinem Srbem hledat námět na známku, na obálku prvního dne vydání a na přitisky na dopisnice. Na známku jsem vybral snad nejznámější pohled z Pustého hrádku pro ten nádherný výhled na šumavskou krajinu. Na obálku prvního dne vydání byl vybrán už pohled na architekturu hradu od někdejší první brány.

Adolf Absolon

KAŠPERSKOHORSKÉ JÓGOVÁNÍ

3. října jsme zorganizovali 1. ročník podzimního jógového setkání na Kašperkách. Fanoušci jógy měli možnost si zacvičit různé styly včetně první série tradiční metody Ashtanga Yoga.

Máme radost, že se tato krásná akce uskutečnila a zvláště v této době pomohla účastníkům (na chvíli) zaměřit svou pozornost jen na sebe a pořádně si to užít.

Děkujeme za podporu Městu Kašperské Hory. Děkujeme MĚKIS a Technickým službám za ochotu při propagaci a samotné realizaci akce. Těšíme se na další ročník :-)

*Lucie Žaloudková
Jóga Šumava*

Rizika světa internetu v životě dětí

8. října se v Horském klubu konal seminář pro širokou veřejnost, který se věnoval tématice nebezpečí, které děti ohrožuje v online prostoru. Tuto akci společně připravili Klub v pyžamu, MAS Pošumaví, Městské kulturní a informační středisko a Portus Prachatice, kteří vyslali do Kašperských Hor své dva lektory. Bohužel se seminář konal ve složité době, která neumožnila setkávání více než deseti osob. Diváci se tedy sešli jen v úzkém kruhu a ostatním bylo umožněno sledovat živý přenos na internetu. Někteří tuto možnost rádi využili, některé bohužel potrápilo spojení.

Zkušení lektori Petr Šmíd a Michal Ksandr v dopoledních hodinách probrali hrovou formou toto téma s žáky 6. a 7. třídy. Odpoled-

ne se pak setkali s rodiči v Horském klubu. S využitím filmových ukázek, hraných scének a poutavé prezentace, seznámili účastníky s nástrahami, které svět internetu přináší do života dětí. Dokázali vše vysvětlit začátečníkům i pokročilým uživatelům informačních technologií. Především se soustředili na problematiku sociálních sítí (Facebook, Instagram, TikTok) a on-line her. Všechny přítomné zamrazilo při sledování ukázek z filmů *Kyberšikana* a *Marty is dead*.

Téměř dvouhodinový program zakončila diskuze, kde oba pánové odpovídali na otázky diváků. Pak už se všichni rozešli domů s důležitou myšlenkou v hlavě, že jsem to především my rodiče, kteří musíme pro děti vytvářet konkurenci digitálního světa a na-

bídnout jim možnosti, jak trávit volný čas jinak, než před obrazovkou počítače nebo telefonem.

*Martina Hamáková
redakce*

Kašperskohorský Babylon

Poslední říjnový víkend se nesl ve znamení cizích jazyků. V pátek se zástupci kašperskohorského Klubu v pyžamu sešli s dětmi z místní školy a zábavnou formou je seznámili s různorodostí evropských jazyků. V sobotu

*Kašperskohorský babylon ve škole
(Foto: fotoarchiv Klubu v pyžamu)*

se pak ve vestibulu místního kina jejich program mohla zúčastnit široká veřejnost. To vše při příležitosti Evropského dne jazyků.

Od dvou hodin na návštěvníky čekalo pět zajímavých stanovišť, věnovaných šesti evropským jazykům: slovenština, maďarština, polština, litevština, rétorománština a v neposlední řadě čeština...respektive její nářečí. Díky perfektní přípravě mohla zhruba dvacítká návštěvníků ochutnat jídla typická pro danou zemi, naučit se několik nových slov a dozvědět se zajímavosti z této země. V závěru měl každý možnost vyzkoušet si nabyté znalosti v krátkém kvízu, za jehož splnění si mohl vybrat jednu z pěkných cen. Účastníci nešetřili slovy chvály a mezi organizátory bylo slyšet o jejich plánech na další ročník této akce v příštím roce. Pokud vám tedy letos Kašperskohorský Babylon utekl, nenechte si jej ujít za rok.

*Kašperskohorský babylon ve škole
(Foto: fotoarchiv Klubu v pyžamu)*

V průběhu října se Klub v pyžamu s tímto programem chystal navštívit také místní DPS. Bohužel z důvodu nařízených vládních opatření je zatím program Kašperskohorského Babylonu pro seniory posunut po dohodě s paní Janou Zábranskou Halbhuberovou na 18. listopadu, ale ani to zřejmě nebude termín poslední.

*Martina Hamáková
redakce*

Tradiční událost zrušena

Zadní Paště (Foto: Jan Kavale)

Vážení přátelé, svět se zbláznil! A my na to musíme reagovat.

Vzhledem ke koronavirové situaci a vyhlášeným vládním opatřením s lítostí rušíme letošní jubilejní 10. Setkání u kapličky sv. Martina na bývalých Zadních Paštích, které se mělo uskutečnit v sobotu 7. listopadu 2020.

Ze stejných důvodů rušíme všechny plánované akce do konce letošního roku.

Na Setkání jsme byli téměř připraveni. Dárček pro vás schováme na příští rok, hrnek s rokem 2020 zkrátka nebude a další připravíme na rok 2021.

U kapličky vždycky bilancujeme uplynulý rok (letos jsme téměř 90% akcí museli zrušit),

ale přes to všechno se nám podařilo pohout s úpravou pietního místa na Stodůlkách. Na tuto naši velkou akci mnozí z vás pravidelně u kapličky přispívají finančními dary. Děkuje.

Musíme se pochlubit - jsou hotové základy a je připraveno k vyzdívání kamenných zdí. Věříme, že příští rok bude příznivější a že se všichni ve zdraví potkáme na 11. Setkání u kapličky, kdy zároveň oslavíme 10. výročí vysvěcení kapličky sv. Martina.

Plánujeme tuto akci na sobotu 13. listopadu 2021.

Děkujeme za pochopení a opatrujte se! Pro potěšení připojujeme fotografii Jana Kavaleho - Zadní Paště ještě bez kapličky jen se zbytkem starých kamenných zdí.

*Jana Kolářová, Pavel Bečvář
Šumavské cesty, z.s.*

Dovolte abychom Vám oznámili otevření nového

ŘEZNICTVÍ VRHEL

na rohu ulic Horní a Dlouhá

OTEVŘENO: úterý - pátek 9:00-12:00 a 13:00-14:00
sobota 8:00-11:00

Nabízíme domácí uzené, klobásky, salámy, maso a mnoho dalšího.

Těšit se můžete také na zajímavé akční nabídky.

ALL - SERVICE

778 000 223

ČESKÁ TEPELNÁ ČERPADLA
zpracování cenové nabídky zdarma
instalace - regulace - servis topných soustav 24h

REVIZE a OPRAVY
elektroinstalací, spotřebičů, hromosvodů

SERVIS CHLAZENÍ
lednice, mrazáky, chladicí boxy, klimatizace

KAŠPERSKÉ HORY

»»» Městské kulturní a informační středisko Kašperské Hory zve všechny na «««

1. ADVENTNÍ NEDĚLÍ

29. listopadu 2020

**PROGRAM SE USKUTEČNÍ TAK, ABY NEBYL
V ROZPORU S VLÁDNÍMI NAŘÍZENÍMI, KTERÁ
BUDOU NA KONCI MĚSÍCE V PLATNOSTI.
SLEDUJTE PROSÍM PLAKÁTOVACÍ PLOCHY,
INTERNETOVÉ STRÁNKY WWW.KASPHORY.CZ
NEBO FACEBOOK.**

17:00 ROZSVÍCENÍ
VÁNOČNÍHO STROMU

s hudebním doprovodem nevidomého zpěváka a klavíristy
Honzi Jareše před kostelem sv. Markéty

Městské kulturní a informační středisko | Náměstí 1, 341 92 Kašperské Hory
+420 376 503 412 | kultura@kashory.cz | www.kashory.cz

Změna programu vyhrazena

**Penzion
KLÁŠTERSKÝ MLÝN
Rejštejn**

Kolektiv nově zrekonstruovaného penzionu si Vás dovoluje pozvat k návštěvě vkusně zařízené restaurace s jednou z nejmoderněji vybavených kuchyní na Šumavě. Ochutnáte vynikající pokrmy připravené mistrem krmovařikem Janem Widurou, každý den od 11 do 20 hodin.

Rezervace na:
tel.: 727 842 511 nebo info@klasterskymlyn.cz

www.klasterskymlyn.cz
Klásterský Mlýn 9, Rejštejn 341 92

TIP!

říjen
Na poslední říjnový víkend 30. 10. – 1. 11. 2020, na počest vzniku samostatné České republiky, připravujeme zabíjačkové hody. V sobotu 31. 10. 2020 opět zahrají Vám již známé pražské skupiny MEDÚZY (country) a PARDÁLOVÉ (staropražské písničky).

listopad
Pro velký úspěch z loňského roku opět připravujeme na svatomartinský listopadový víkend 13.– 15. 11. 2020 pečené husy z domácího chovu s popíjením mladého vína.

Vanitas – Anička

Rozpíjená zvířena – ledňáček říční – Magdalénka

Rozpíjená zvířena – králík – Eva

Rozpíjená zvířena – ledňáček říční – Milý

Rozpíjená zvířátka – Megi – Sabinka

Vanitas – Natý

Rozpíjená zvířena – bizon americký – Matýsek

Rozpíjená zvířena – bojovnice pestrá – Olga

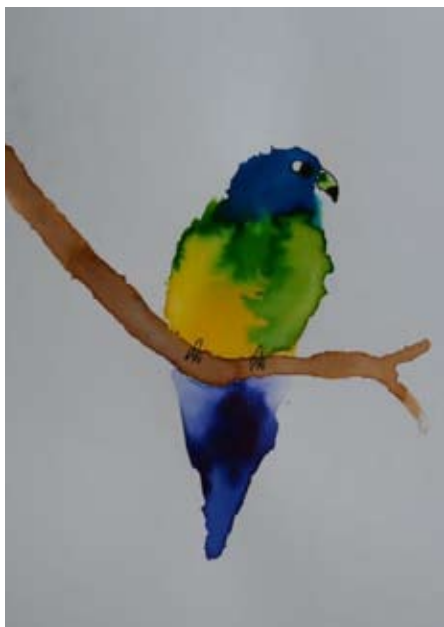
Rozpíjená zvířena – orel bělohlavý – Kuba

Rozpíjená zvířena – králíci – Vaneska

Rozpíjená zvířena – mandelík fialovoprstý – Fany

Rozpíjená zvířena – papoušek zpěvný – Maty

Vanitas – Hana

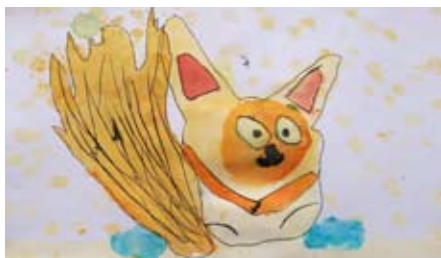
Rozpíjená zvířena – andulky – Lea

Vanitas – Fany

Achátý, ve kterých je ukryté – Jony

Rozpíjená zvířena – věverka obecná – Amálka

Vanitas – Anička

Rozpíjená zvířena – Husky – Kuba

Dušičky – Štěpánka

Rozpíjená zvířena – Kristýnka